

STUDIU PENTRU COMISIA REGI: Situatia economică, socială și teritorială a României - Regiunea Nord-Vest

Această notă de informare are scopul de a furniza informații pentru vizita în Regiunea de Nord-Vest a României (Nord-Vest) (Cluj-Napoca și Turda) între 18 și 20 septembrie 2017 de către o delegație a Comisiei pentru dezvoltare regională a Parlamentului European

1. Introducere în sistemul politic-administrativ al României

Cea mai mare țară din Balcani, România este situată în sud-estul Europei, cu ieșire la Marea Neagră și învecinându-se la frontiere cu Bulgaria, Ungaria, Moldova, Serbia și Ucraina. Nordul și centrul țării sunt dominate de Munții Carpați, în timp ce în sud, principalele caracteristici sunt vasta luncă a Dunării și Delta Dunării. România a devenit membră a UE la 1 ianuarie 2007. Limba oficială este limba română și moneda este leul românesc (RON).¹

Tabel: Date esențiale

	România	Regiunea Nord-Vest
Drapel		nu se aplică
Suprafața totală:	238 390,7 km ²	34 160,5 km ²
Populație (recensământul din 2011)	20 121 641 bărbați: 48,65 %; femei: 51,35 %	2 600 132 (12,9 % din populația țării)
Populație (2016)	19 760 314	2 576 777
Densitatea populației (2015) UE-28: date estimative 117,1	86,1 de locuitori pe km ²	76,6 de locuitori pe km ²

Surse: Eurostat

Regiunea Nord-Vest este o regiune multietnică cu diferite comunități, 74,9 % fiind români, 18,3 % maghiari, 4,6 % romi, 1,3 % ucraineni și 0,3 % germani. Suprafața sa terestră cuprinde: munți 28 %, dealuri 30 % și câmpii și văi 42 %; **85,73 % din teritoriul regiunii constă în zone rurale** (reprezentând 47,4 % din populație), dar există și câteva orașe importante. Orașele cele mai importante din punct de vedere economic sunt Cluj-Napoca, Baia Mare, Oradea, Zalău, Satu Mare și Bistrița. **Cluj-Napoca este al doilea cel mai mare oraș din România** (cu 324 576 de locuitori, conform recensământului din 2011) și, prin urmare, cel mai mare din regiune (și din județul Cluj). Al doilea cel mai mare oraș din județul Cluj este Turda, cu 47 744 de locuitori (recensământul din 2011).²

¹ Sursa: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_en

² Sursa datelor din acest paragraf: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest; site-ul web Interreg Europe ([introduction to the North-West Region](#))

România³ este o republică parlamentară cu un **regim semiprezidențial și un parlament bicameral** (Camera Deputaților și Senatul). Teritoriul României este împărțit în următoarele entități: comune, orașe și județe, orașele mai mari fiind clasificate ca municipii. Există 42 de județe, inclusiv București, (care deține competențe atât la nivel municipal, cât și județean). Un prefect este numit de guvernul central la nivel județean, iar afacerile publice locale sunt administrate de un consiliu județean și de consiliile locale, care sunt organisme alese.

România este împărțită în 8 regiuni de nivel NUTS 2 sau așa-numitele regiuni de dezvoltare, una dintre acestea fiind **Regiunea Nord-Vest (Nord-Vest), care include orașele Cluj-Napoca și Turda**. Această regiune este situată în nordul Transilvaniei și este formată din 6 județe (clasificate la nivelul NUTS 3): Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Cluj-Napoca este capitala județului Cluj.

Harta: Regiunile de nivel NUTS 2 în România

Sursa: Shutterstock

Regiunile de dezvoltare din România fac parte din împărțirea administrativă, în cadrul căreia Consiliile pentru Dezvoltare Regională (compuse din președinții Consiliului Județean și un reprezentant din fiecare municipalitate) coordonează activitățile de dezvoltare regională, Agențiile de Dezvoltare Regională fiind organele executive. Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest (ADR Nord-Vest) a fost creată în 1998 și este controlată de Consiliul Dezvoltării Regionale; sediul său principal se află în Cluj-Napoca.

Tabel: Rezumat politic

Șeful statului	Klaus Werner Iohannis (Partidul Național Liberal, PNL)
Șeful guvernului - Prim-ministru	Mihai Tudose (Partidul Social Democrat, PSD)
Miniștrii responsabili cu politica de coeziune	Sevil Shhaideh, viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice și fondurilor europene (PSD) Rovana Plumb, ministru delegat pentru fonduri europene (PSD)
Prefectul județului Cluj	Gheorghe Vușcan (PSD)
Alegeri prezidențiale	Cele mai recente: noiembrie 2014 Următoarele: 2019
Alegeri legislative	Cele mai recente: decembrie 2016 Următoarele: la sfârșitul anului 2020 sau începutul anului 2021
Alegeri locale	Cele mai recente: iunie 2016 Următoarele: 2020

³ Referințe: <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/countries/MembersNLP/Romania/Pages/default.aspx>.

2. Situația socioeconomică

După creșterea economică de la începutul anilor 2000, criza economică și financiară a condus la **o scădere puternică a PIB-ului în 2009 și la o stagnare până în 2011**, în principal din cauza timpului necesar ajustării fiscale asociate cu mediul internațional mai puțin favorabil. Semnele de redresare au devenit evidente începând cu 2011, dar România **rămâne unul dintre cele mai puțin dezvoltate state membre ale UE ca PIB pe cap de locuitor**. Cu toate acestea, principalele constatări din Raportul de țară al României pentru 2017⁴ arată că economia se bazează pe un **ciclu ascendent** alimentat de o cerere internă puternică și susținută de politici fiscale prociclice. Se așteaptă ca creșterea să rămână puternică în următorii ani. Ratele dobânzii la un nivel scăzut și încrederea investitorilor stabilă au fost benefice nivelurilor de investiții private. Potrivit Raportului de țară, România are **una dintre cele mai ridicate rate ale investițiilor în UE** (24,8 % din PIB în 2015, în timp ce media în UE a fost de 19,7 %). Calitatea investițiilor publice prezintă neajunsuri, cum ar fi deficiențele de gestionare și dificultățile în absorbția fondurilor UE. În ciuda faptului că România are cea mai mare rată a investițiilor publice din UE în ultimul deceniu, calitatea infrastructurii rămâne scăzută, în special în sectorul transporturilor.

Piața forței de muncă din România nu a fost afectată de criză la fel de mult ca în alte țări europene, o anumită stabilitate a fost menținută pe întreg parcursul recesiunii. În conformitate cu Raportul de țară, **rata șomajului este în continuă scădere în țară**. Cu toate acestea, **nivelurile de sărăcie și de inegalitate a veniturilor rămân printre cele mai ridicate din UE**, iar populația de etnie romă, copiii și persoanele inactive sunt deosebit de expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială. Există un dezechilibru teritorial în ceea ce privește distribuția sărăciei și a veniturilor între regiuni, precum și un **decalaj profund între mediul urban și cel rural**, cu un venit mediu în zonele rurale reprezentând numai 67 % din cel din zonele urbane (al doilea cel mai mare în UE, decalajul mediu la nivelul Uniunii fiind de 80 %). În ceea ce privește disparitățile regionale, există o diferență semnificativă între regiunea-capitală (București-Ilfov) și restul țării.

Provocările structurale cronice pot avea un impact negativ asupra perspectivelor pe termen mediu ale țării: progresele realizate (în special în ceea ce privește guvernarea, politicile de ocupare a forței de muncă și de reducere a sărăciei) nu sunt încă ancorate durabil. În ceea ce privește progresele înregistrate în îndeplinirea obiectivelor naționale stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020, s-au înregistrat performanțe bune în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră la nivel național, energia din surse regenerabile, eficiența energetică, învățământul superior și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie și excluziune socială. Cu toate acestea, se constată performanțe slabe în domeniul ocupării forței de muncă, cercetării și dezvoltării, precum și al abandonului școlar timpuriu.

Alte constatări esențiale cuprinse în Raportul de țară:

- reforme ample au fost inițiate în 2016, însă potențialul de forță de muncă neutilizată limitează creșterea;
- sărăcia este în scădere, dar persistă inegalități mari de venituri;
- sunt în vigoare măsuri pentru îmbunătățirea asistenței medicale, dar sistemul este afectat de ineficiențe, accesibilitate limitată și corupție;
- oferta inegală de educație de calitate slăbește potențialul capitalului uman;
- investițiile publice sunt la niveluri ridicate, dar eficiența redusă a infrastructurii limitează creșterea;
- reforma administrației publice a fost accelerată în 2016, dar nu este încă finalizată.

⁴ Comisia Europeană, SWD(2017)0088, 22 februarie 2017.

Tabel: Date socioeconomice esențiale

	România	Regiunea Nord-Vest
PIB-ul pe cap de locuitor la prețurile curente ale pieței, 2015 (% din media UE)	8 100 (28 %)	7 100 (25 %)
PIB-ul pe cap de locuitor la standardul puterii de cumpărare, 2015 (% din media UE)	16 500 (57 %)	14 400 (50 %)
PIB-ul la prețurile curente ale pieței (milioane de euro, 2015)	159 964	18 267
Rata șomajului (UE-28 = 8,6%)	5,9 % (bărbați: 6,6 %, femei: 5 %)	4,3 % (bărbați: 4,8 %, femei: 3,5 %)
Rata de ocupare a forței de muncă, 2016 (UE-28: 66,6 %)	61,6 % (bărbați: 69,7 %, femei: 53,3 %)	64 % (bărbați: 72,1 %, femei: 55,8 %)
Persoane care au abandonat timpuriu sistemul de învățământ și de formare, 2016, % din grupa de vârstă 18-24 (UE-28 = 10,7 %)	18,5 % (bărbați: 18,4 %, femei: 18,7 %)	18,3 % (bărbați: 17,3 %, femei: 19,4 %)

Surse: Eurostat.

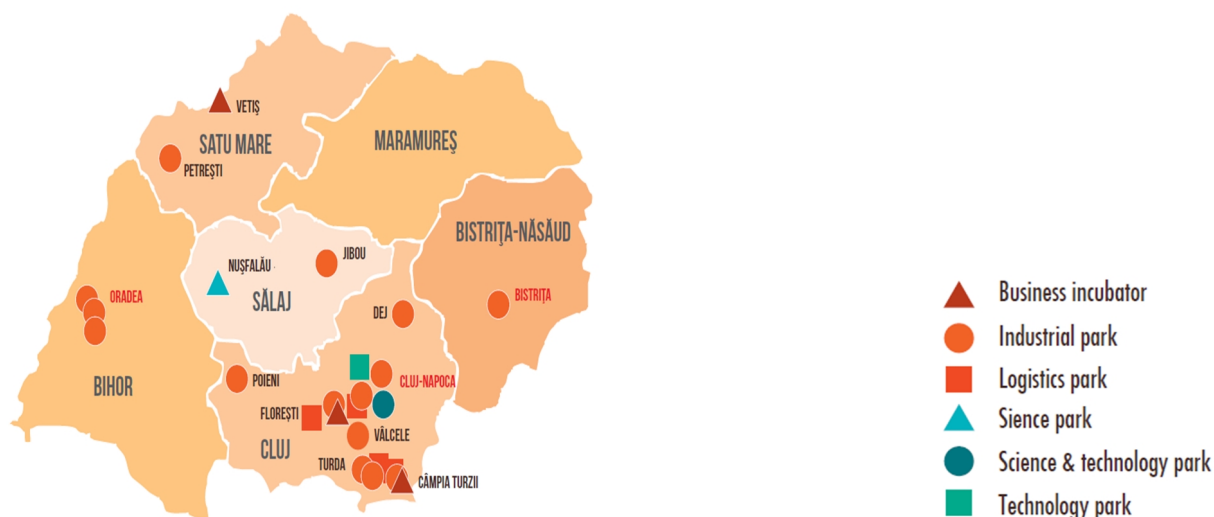
Regiunea Nord-Vest este clasificată ca a patra regiune din România în ceea ce privește PIB-ul/cap de locuitor. Printre produsele tipice regionale competitive se numără mașinile și echipamentele electrice, lemnul, textilele, încălțăminte, precum și grăsimile și uleiurile animale și vegetale. În ceea ce privește principalele sectoare economice, **serviciile** sunt predominante, atât proporția de angajați din fiecare sector, cât și cifra de afaceri pentru fiecare sector fiind de peste 50 %. Distribuția întreprinderilor între principalele sectoare ale economiei arată că serviciile predomină (72,5 %, 33,51 % în sectorul comerțului, industria reprezentând 12,8 % din întreprinderi (11,75 % în sectorul construcțiilor), iar agricultura 2,9 %. Regiunea are a doua cea mai mare **concentrație de companii informatice din România**, după București. Cu toate acestea, nivelul investițiilor în **industrie** reprezintă cea mai mare parte din totalul investițiilor regionale (mai mult de jumătate). În sfârșit, ocuparea forței de muncă în agricultură reprezintă mai puțin de 5 % din totalul regional.⁵

Există opt instituții de **învățământ superior**/universități acreditate în regiune (una fiind o facultate a unei instituții cu sediul în București), cea mai mare parte a acestora cu sediul în Cluj-Napoca. Disciplinele studiate includ științele umaniste, dreptul, economia, științele agricole și veterinare, medicina, arta, muzica și comunicarea. În plus, există, de asemenea, mai multe instituții de învățământ superior private (în economie, drept, sport științe politice și sociale, artă, inginerie și informatică, științele naturii, teologie, științe umaniste și sociale), majoritatea având sediul în Cluj-Napoca și Oradea. În regiune se află **cinci centre de transfer de tehnologie**, care își desfășoară activitatea într-o gamă largă de sectoare, de la biomasă și combustibili alternativi la tehnologia TIC și construcția de echipamente, precum și opt clustere (în domeniile apei, TIC, mobilier, energie, agricultură, produse cosmetice). **Structurile de sprijin pentru întreprinderi** includ 15 de parcuri industriale, precum și parcuri tehnologice și științifice.⁶

⁵ Sursa datelor din acest paragraf: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest și site-ul web Interreg Europe ([introduction to the North-West Region](#))

⁶ Sursa datelor din acest paragraf: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;

Grafic: Structuri de sprijinire a mediului de afaceri în Regiunea Nord-Vest

Sursa: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Ultimul **indice al competitivității regionale** relevă următoarele informații cu privire la Regiunea Nord-Vest:

Tabel: RCI 2016 - Regiunea Nord-Vest, România

Dimensiunea de bază 256/263		Dimensiunea eficienței 220/263		Dimensiunea inovării 254/263	
Categorie	Grad	Categorie	Grad	Categorie	Grad
Instituții	254/263	Învățământul superior și învățarea pe tot parcursul vieții	245/263	Pregătirea tehnologică	247/263
Stabilitatea macroeconomică	15/28	Eficiența pieței forței de muncă	144/263	Gradul de sofisticare a mediului de afaceri	259/263
Infrastructura	241/263	Dimensiunea pieței	241/263	Inovarea	251/263
Sănătatea	248/263				
Educația de bază	26/28				

Sursa: Comisia Europeană, Indicele competitivității regionale, 2016.

Comparația cu regiunile cu cel mai similar PIB pe cap de locuitor arată că Regiunea Nord-Vest prezintă avantaje în ceea ce privește eficiența pieței forței de muncă și insuficiențe în domeniul instituțiilor și al educației de bază.

În ceea ce privește **infrastructura și dotarea cu resurse**, regiunea are 12 865 km de șosele, dintre care 52 km de autostradă, 1 668 km de cale ferată, dintre care 312 km sunt electrificați. Patru aeroporturi internaționale sunt situate în regiune: Aeroportul internațional Avram Iancu, care deservește Cluj-Napoca, este al doilea ca mărime din România. În sfârșit, regiunea este bogată în resurse naturale (de exemplu, resurse geotermale, biodiversitate). Există mai multe zone naturale protejate de importanță națională, europeană și internațională, inclusiv o rezervație de biosferă.⁷ În conformitate cu **Indicele economiei și societății digitale 2017** publicat de Comisia Europeană, România se află pe locul 28 în UE. Există o bună acoperire a rețelelor în bandă largă în zonele urbane (țara are a doua cea mai mare proporție din abonamentele de bandă largă în UE). Cu toate acestea, rata de digitalizare a economiei și a serviciilor publice, precum și nivelurile de competențe digitale se mențin la un nivel scăzut.⁸

⁷ Sursa datelor: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

⁸ Sursa: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-economy-and-society-index-desi-2017>

După cum s-a menționat anterior, **Cluj-Napoca** (Koložsvár în limba maghiară și Klausenburg în germană) este cel mai mare oraș din Regiunea Nord-Vest; este, de asemenea, un oraș cu o istorie bogată, care datează din primul secol. Este centrul economic al regiunii, care adăpostește în același timp o viață academică bogată, cu 12 instituții de învățământ superior (însușind aproximativ 80 000 de studenți). În conformitate cu strategia de dezvoltare a orașului Cluj-Napoca pentru perioada 2014-2020, industriile creative și universitățile joacă un rol major în economia urbană, existând peste 15 000 de persoane care lucrează în sectorul informatic local, cu 1 300 de întreprinderi informatice care își desfășoară activitatea în oraș. Strategia de dezvoltare subliniază, de asemenea, legătura importantă dintre turism și dezvoltarea sectorului cultural, artistic și de divertisment în Cluj-Napoca, declarând: „Studii ale Centrului de cercetare și consultanță în domeniul culturii plasează în mod constant Clujul pe locul întâi în ceea ce privește, vitalitatea culturală urbană (fără a include capitala București).” Cluj-Napoca are conexiuni de transport rutier, feroviar și aerian către principalele orașe în România și în Europa: este legat de drumurile europene E60, E81 și E576. Aeroportul este situat la 9 km spre est de centrul orașului.⁹

Orașul **Turda** (Torda în maghiară și Thorenburg în germană) este situat în partea de sud a județului Cluj, în valea Arieșului, la mai puțin de 30 km distanță de Cluj-Napoca, cu care are bune conexiuni rutiere. Mina de sare din Turda este un sit istoric și o importantă atracție turistică a orașului, cu situri de exploatare minieră a sării modernizate, precum și cu servicii de sănătate și de îngrijire moderne (modernizarea a fost susținută de PHARE 2005 - 5,8 milioane EUR, 63 % acoperite de fonduri europene, cofinanțarea națională fiind asigurată de Consiliul Local Turda și Consiliul Județean Cluj).¹⁰

3. Politica de coeziune a UE în România, 2007-2013¹¹

3.1. Imagine de ansamblu 2007 -2013

Întregul teritoriu al României a fost eligibil pentru finanțare în cadrul **obiectivului de convergență** în perioada 2007-2013. **Cele cinci priorități stabilite în Cadrul de referință strategic național** au fost următoarele:

- dezvoltarea infrastructurii de bază în conformitate cu standardele UE;
- creșterea competitivității economiei românești pe termen lung;
- dezvoltarea capitalului uman și utilizarea sa mai eficientă;
- construirea unei capacități administrative eficiente;
- promovarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate.

Țara a avut **cinci programe operaționale naționale (PO) în cadrul FEDR și al Fondului de coeziune**. **Valoarea totală a sprijinului** acordat din FEDR și din Fondul de coeziune s-a ridicat la 15,4 miliarde EUR în această perioadă de programare, cu o finanțare pe cap de locuitor de aproximativ 102 EUR pe an (cel mai scăzut nivel (împreună cu Bulgaria) în UE-12). Aceste două fonduri au fost folosite în principal pentru a sprijini proiecte în domeniul **transporturilor și al mediului**, precum și **întreprinderi**. Pentru a facilita absorbția și eficacitatea cheltuielilor, finanțarea a trebuit să fie transferată pe parcursul perioadei între o serie de domenii de politică: de exemplu, investițiile în întreprinderi și infrastructura culturală și socială au fost mărite, în timp ce cheltuielile în domeniile infrastructurii de mediu, dezvoltării urbane și turismului au fost reduse. Infrastructura de căi ferate și alte forme de transport arată, de asemenea, un nivel scăzut de cheltuieli în favoarea infrastructurilor de transport rutier. **FSE a fost pus în aplicare prin intermediul a două programe operaționale**, cu accent asupra **resurselor umane și respectiv dezvoltarea capacității administrative**. **Valoarea totală a fondurilor alocate** a fost de 4,3 miliarde EUR (contribuția FSE: 3 684 miliarde EUR, 85%). Intervențiile planificate s-au axat pe crearea de locuri de muncă, în special pentru grupurile vulnerabile,

⁹ Surse: <http://www.visitclujnapoca.ro> și <http://clujbusiness.ro/> mai ales: <http://clujbusiness.ro/market-overview/business-support/cluj-napoca-fostering-creativity-innovation-for-a-smart-city/>

¹⁰ Sursa: <http://en.cluj.com/turda/> și <http://salinaturda.eu/?lang=en>

¹¹ Sursele utilizate în acest capitol: (1) Comisia Europeană, Raportul de țară pentru România - Evaluarea ex-post a programelor din cadrul politicii de coeziune 2007-2013, cu accent pe Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) și Fondul de coeziune (FC), septembrie 2016 - autori: Applica, Ismeri Europa și Cambridge Economic Associates Cambridge Economic Associates; (2) Comisia Europeană, Raportul sintetic de țară - România, FSE Evaluare de sinteză ex-post 2007-2013, octombrie 2016 - autori: Metis GmbH, Fondazione Brodolini și Panteia.

participarea la activități de educație și formare, îmbunătățirea competențelor și accesul la servicii sociale, precum și capacitatea administrativă.

Ar trebui remarcat că unul dintre programele operaționale, „Programul operațional regional 2007-2013”, a fost adresat tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. Cu toate acestea, rolul de autoritate de management a fost atribuit fostului Minister al Integrării Europene (ulterior redenumit Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice). Cele opt agenții, inclusiv ADR Nord-Vest, au fost desemnate organisme intermediare (ADR Nord-Vest a acționat, de asemenea, ca organism intermediar pentru programele operaționale sectoriale).¹²

Evaluarea ex-post a FEDR și a Fondului de coeziune în această perioadă a arătat că cheltuielile globale s-au concretizat în:

- crearea a peste 35 000 de locuri de muncă, peste 13 000 în echivalent normă întreagă în IMM-uri și peste 1 000 de posturi de cercetare;
- construirea a 368 km de drumuri noi, dintre care 314 km parte din rețeaua TEN-T și 22 km de linii de cale ferată noi;
- îmbunătățirea a 1 893 km de drumuri și 122 km de linii de cale ferată.

În total, s-au înregistrat 1 423 443 de participări la intervențiile finanțate pentru PO ale FSE. **Evaluarea ex-post a FSE** a activității include următoarea agregare a rezultatelor:

- Persoane încadrate în muncă: 43 725;
- Persoane care obțin o calificare: 344 893;
- Produse: 182 (de exemplu, costuri și standardele de calitate, structuri operaționale reorganizate sau recent înființate etc.);
- Entități: 2 643 (de exemplu școli, agenții de ocupare a forței de muncă, parteneri sociali etc.).

Țara s-a confruntat **cu mai multe dificultăți în cursul realizării** programelor; pentru a facilita progresele, rata de cofinanțare a UE a fost majorată de la 82 % la 85 %. Măsurile suplimentare au inclus transferurile de finanțare menționate mai sus între domeniile de politică, precum și prelungirea temporară a perioadei de dezangajare și un așa-numit mecanism de „suplimentare” (introdus ca unul dintre răspunsurile UE la criză) care au permis o creștere temporară a rambursărilor de 10 % în țările cu probleme fiscale speciale. Autoritățile române au fost nevoite să depună eforturi semnificative pentru a îmbunătăți calitatea și eficiența aplicării a programului și au primit sprijin din partea Comisiei în acest proces, de exemplu prin intermediul grupului operativ pentru o mai bună aplicare.

La evaluările ex post s-a constatat că, împreună cu cheltuielile de dezvoltare rurală, investițiile cofinanțate în cadrul politicii de coeziune au mărit, potrivit estimărilor, PIB-ul în România (în 2015) cu **aproape 4 %** față de nivelul pe care l-ar fi avut fără finanțarea UE.

3.2 Exemple de proiecte din perioada de programare 2007-2013

Pe site-ul său web, ADR Nord-Vest enumeră proiectele „de succes” cofinanțate în cadrul politicii de coeziune a UE, care au realizate în zona vizată de delegația Comisiei REGI:

Tabel: Proiecte de succes în Transilvania de Nord (Județul Cluj), 2007-2013

Proiect(e)	Rezumatul proiectului
Îmbunătățirea echipamentelor bazei operaționale pentru intervenții în situații de urgență în Transilvania de Nord	Trei proiecte care beneficiază de sprijin în cadrul programului operațional regional, vizând echiparea unităților de intervenție de urgență (vehicule, inclusiv unități de intervenție specializate, de exemplu, pentru situații de urgență biologice sau chimice, ambulanțe etc.). Principalele rezultate preconizate sunt reducerea timpului de răspuns mediu al unității de intervenție mobile la locul accidentelor.

¹² Sursa: [Successful projects in Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

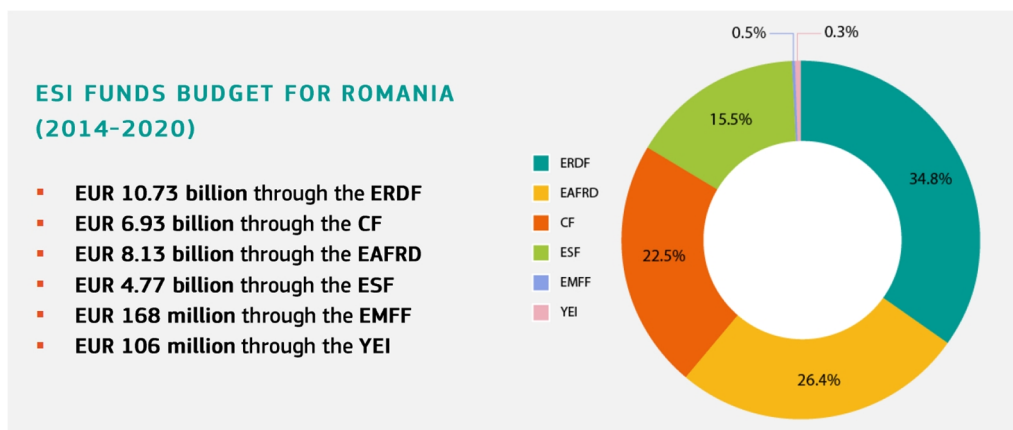
Serviciile sociale pentru copii și familii din județul Cluj	Renovarea și transformarea unei clădiri vechi pentru a crea un centru comunitar județean. Proiectul a creat peste 50 de locuri de muncă și aproape 500 de persoane au beneficiat de el.
Modernizarea unei linii de tramvai în municipiul Cluj- Napoca	Modernizarea a 11 km de linii de tramvai cu tramvaie noi și stații cu rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități. Atât timpul de deplasare, cât și poluarea fonică au fost reduse ca rezultat al proiectului.
Restaurarea unor monumente istorice (Cazinoul și Parcul Central) din Cluj- Napoca	Restaurarea clădirilor istorice și crearea unui centru de cultură urbană.
Reabilitarea drumului Ciucea - Crasna - Virsolt	Proiectele Consiliului Județean Sălaj în cooperare cu Consiliul Județean Cluj au inclus reabilitarea și modernizarea a 37,62 km de drum care permit o legătură mai rapidă între cele două județe și frontiera de vest a României.

Sursa: [Successful projects in Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest și [Panorama Magazine Spring 2017/ No 60 - Bulgaria and Romania celebrate 10 years in the EU](#), Comisia Europeană, DG Politică Regională și Urbană

4. Politica de coeziune a UE în România și în Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2014-2020

În perioada de programare 2014-2020, România are o **alocare din fondurile ESI** de 30,84 miliarde EUR care, împreună cu o contribuție națională de 5,63 miliarde EUR, se ridică la un total de 36,47 miliarde EUR disponibile pentru a sprijini dezvoltarea socioeconomică a țării¹³.

Grafic: Alocarea fondurilor ESI în România, 2014-20

Sursa: Comisia Europeană, Fondurile structurale și de investiții europene - România: Country Factsheet (fișa de țară), 2016.

Acordul de parteneriat pentru România a identificat următoarele provocări și priorități în materie de investiții:

- oamenii și societatea, prin îmbunătățirea ocupării forței de muncă, a incluziunii sociale și a politicilor educaționale;
- infrastructura, în special în sectorul transporturilor;
- competitivitatea economică;
- resursele, prin trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon;
- administrația și organismele de guvernare.

Întregul teritoriu al României, cu excepția regiunii-capitală București Ilfov (care este o regiune considerată mai dezvoltată), face parte din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate.

¹³ Comisia Europeană, [Fondurile structurale și de investiții europene - România:Country Factsheet \(fișa de țară\)](#), 2016.

Tabel: Programele aferente fondurilor ESI în România, 2014-2020

Program	Fond(uri)/Obiective tematice (OT)
Programul operațional pentru competitivitate	FEDR, OT 1 și 2
Programul operațional pentru infrastructura de mari dimensiuni (transport, mediu și energie)	FEDR și Fondul de coeziune, OT 6 și 7
Programul operațional regional	FEDR, OT 1, 3, 4, 6, 8 și 9
Programul operațional „Inițiativa IMM” România	FEDR, OT 3
Programul operațional pentru asistență tehnică	FEDR
Programul operațional pentru capitalul uman	FSE, OT 8, 9 și 10
Programul operațional pentru capacitatea administrativă	FSE, OT 11
Programul pentru dezvoltare rurală	FEADR, nivel național
Programul pentru afaceri maritime și pescuit	FEPAM

Sursa: CE, [Summary of the Partnership Agreement for Romania, 2014-2020, August 2014](#) și [Inforegio](#)

Pe lângă programele menționate mai sus, România a participat, de asemenea, la **8 programe de cooperare teritorială europeană**¹⁴ (și anume, 3 programe de cooperare transfrontalieră România- Bulgaria, România-Ungaria și programul din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare pentru România-Serbia; un program de cooperare transnațională (Dunăre) și toate cele 4 programe de cooperare interregională). În plus, România este, de asemenea, parte a 4 programe de cooperare transfrontalieră în cadrul Instrumentului european de vecinătate: România-Ucraina, România-Moldova, bazinul Mării Negre (România, Bulgaria, Grecia, Turcia, Rusia, Ucraina, Moldova, Georgia, Armenia) și Ungaria-Slovacia-România-Ucraina. România este, de asemenea, parte a **Strategiei UE pentru regiunea Dunării**.

Pentru majoritatea programelor operaționale, **Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene din România** a fost desemnat autoritatea de management, inclusiv pentru programele Interreg V-A România-Ungaria și România-Bulgaria. Aspectele legate de guvernarea ale strategiei macroregionale pentru Regiunea Dunării sunt gestionate de către Ministerul Afacerilor Externe. **ADR Nord-Vest este implicată în gestionarea programelor, în calitate de organism intermediar** pentru Programul Operațional Regional și un program operațional sectorial.¹⁵

Regiunea Nord-Vest (împreună cu Regiunea Vest) și două regiuni din Ungaria participă la programul de cooperare transfrontalieră Interreg V-A România-Ungaria. Bugetul total național, inclusiv cofinanțarea, se ridică la suma de 232 milioane EUR (189 milioane EUR din FEDR) cu o rată de cofinanțare de 81,57 %.

Programul alocă finanțare nerambursabilă, pe bază de competiție, în cadrul cererilor publice de propuneri, pentru proiecte comune transfrontaliere care au ca scop:

- protecția comună și utilizarea eficientă a resurselor și valorile comune (cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor) - 48,50 milioane EUR;
- îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (cooperarea în domeniul accesibilității) - 34,99 de milioane EUR;
- îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea piețelor de muncă transfrontaliere (cooperarea în domeniul ocupării forței de muncă) - 55,07 milioane EUR;
- îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală (cooperarea în domeniul asistenței medicale și profilaxiei) - 57,03 milioane EUR;
- îmbunătățirea prevenirii riscurilor și a gestionării dezastrelor (cooperarea în domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor) - 9,55 milioane EUR;
- promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (cooperarea instituțională și comunitară) - 4,01 milioane EUR.

Sursa: <http://interreg-rohu.eu/en/programme-overview/>

¹⁴ Sursa: [Inforegio](#) and <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/RO>.

¹⁵ Sursa: [All the Facts you should know about Northern Transylvania](#), Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

Mai multe cereri de propuneri au fost lansate în cadrul acestui program Interreg V-A, însă informațiile privind proiectele finanțate nu erau încă disponibile la momentul redactării.

În sfârșit, în ceea ce privește **nevoile de investiții la nivel local**, în conformitate cu strategia de dezvoltare a orașului Cluj-Napoca pentru perioada 2014-2020, va fi necesar ca proiectele din Cluj-Napoca să abordeze energia și mediul, transportul și mobilitatea urbană, siguranța cetățenilor, precum și diferitele servicii furnizate rezidenților și turiștilor (de exemplu, autobuzele electrice și stațiile de încărcare, modernizarea și extinderea rețelelor de iluminat public, îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și de altă natură, renovarea școlilor, digitalizarea gestionării traficului și a serviciilor de transport (în timp real), îmbunătățirea monitorizării poluării atmosferice și fonice, îmbunătățirea serviciilor de e-guvernare etc.).¹⁶

4.1 Inițiativa în favoarea regiunilor rămase în urmă și Regiunea Nord-Vest

Regiunile Nord-vest și Nord-Est din România (împreună cu regiunile Swietokrzyskie și Podkarpackie din Polonia) au fost **primele regiuni pilot** din cadrul așa-numitei „inițiative în favoarea regiunilor rămase în urmă” (lansată de Comisie la solicitarea Parlamentului European). Obiectivul declarat al acestei inițiative este de a „analiza elementele care frânează creșterea economică în regiuni mai puțin dezvoltate și de a oferi recomandări și asistență privind modul de valorificare a potențialului lor de creștere”, precizându-se că „regiunile mai puțin dezvoltate vor fi ajutate să identifice mai bine nevoile lor concrete și să le soluționeze, precum și să optimizeze impactul investițiilor pe teren.”¹⁷ Pe baza a ceea ce ar putea fi învățat prin intermediul acestor proiecte pilot, acest model de cooperare între actorii de la nivelul UE, național și regional ar putea fi implementat și în alte regiuni rămase în urmă din UE.

„Raportul privind regiunile rămase în urmă” al Comisiei¹⁸ include următoarele comentarii referitoare la Regiunea Nord-Vest (considerată în analiză o regiune cu venituri mici):

„Ca parte a implementării inițiativei în favoarea regiunilor rămase în urmă, au fost perfecționate strategiile de specializare inteligentă din regiunile Nord-Est și Nord-Vest din România. Se promovează o cooperare mai sistematică între principalii parteneri naționali, regionali și locali, pentru a permite o mai bună ajustare la nivel regional a politicilor sectoriale naționale. Sprijinul acordat celor două agenții de dezvoltare regională de către Comisia Europeană a facilitat dialogul dintre întreprinderi, cercetători și societatea civilă prin intermediul unor ateliere, conferințe, și în special a unei serii de grupuri tematice specializate. Aceasta s-a materializat deja într-un număr de proiecte concrete.”

Declinarea responsabilității

Acest document este pus la dispoziția deputaților în Parlamentul European și a personalului lor în vederea sprijinirii activității parlamentare a acestora și nu reprezintă neapărat opiniile Parlamentului European. Documentul nu trebuie considerat exhaustiv.

Autoare

Diána Haase, Departamentul tematic pentru politici structurale și de coeziune

Feedback

Dacă doriți să ne transmiteți feedback, vă rugăm să trimiteți un mesaj Secretariatului Poldep-Coeziune:
poldep-cohesion@ep.europa.eu

Departamentul tematic B

În cadrul Direcției generale pentru politici interne a Parlamentului European, Departamentul tematic B este unitatea de cercetare care furnizează expertiză tehnică următoarelor cinci comisii parlamentare: Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală, Comisia pentru cultură și educație, Comisia pentru pescuit, Comisia pentru dezvoltare regională și Comisia pentru transport și turism. Expertiza este asigurată intern sau extern.

Toate publicațiile Comisiei REGI:

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/regi/supporting-analyses.html>

¹⁶ Sursa: <http://clujbusiness.ro/market-overview/business-support/cluj-napoca-fostering-creativity-innovation-for-a-smart-city/>

¹⁷ Sursa: [Infoforegio](http://infoforegio.eu).

¹⁸ Document de lucru al serviciilor Comisiei, Competitivitatea în regiunile cu venituri mici și creștere scăzută – raport privind regiunile rămase în urmă - SWD(2017)0132, 10 aprilie 2017.